

Høringsuttalelse fra ansatte i Steinkjer kirkelige fellesråd/Nord-Innherad prosti.

Følgende personer har vært med på diskusjonen:

Kantor Kristin Eek (Steinkjer og Egge sokn)

Sokneprest Arndis Hauksdottir (Henning og Ogndal sokn)

Sokneprest Anne Beate Leivann (Stod, Kvam og Følling sokn)

Sokneprest Tine Jøhnk (Mære sokn)

Sokneprest Harald Nordtug Tveit (Steinkjer og Egge sokn)

Sistnevnte har ført dokumentet i pennen (tastaturet), først som utkast, og så etter en samtale i gruppa 3. april.

Høringstema 1: Hvordan øke kvaliteten og antall deltakere i gudstjenesten.

Høringsspørsmål

1a: Hvordan mener dere gudstjenestereformen har påvirket gudstjenestelivet i deres menighet og i Den norske kirke?

1b: Hva har fungert godt, og hva har fungert dårlig ved gudstjenestereformen?

Positivt:

Vi har fått større bevissthet på medvirkning fra menighetens side. Ikke minst har vi opplegget der konfirmanter deltar som ministranter. Dette oppleves som en ressurs både for konfirmantarbeidet og for menigheten.

Det er også blitt en større bevissthet på symbolbruk i gudstjenesten.

Prestene har blitt mer liturgisk bevisste gjennom arbeidet med denne reformen.

En har også blitt mer bevisste på forberedelsen av gudstjenestene og gjennomgang med frivillige. Vikarer må i alle tilfelle skjerpe seg.

Negativt:

Gudstjenestereformen var veldig byråkratisk lagt opp. Menigheten måtte ta stilling til mange spørsmål det egentlig ikke var så stor interesse for. Det var for mange ting å ta opp på samme tid.

Steinkjer menighet var utprøvningsmenighet, og i den første tiden opplevdes det kaotisk.

Mære var også prøvningsmenighet. Der var soknepresten i permisjon i den tiden, så det planlagte ble ikke fulgt opp. Men det ble etablert gode rutiner på å jobbe i gudstjenesteutvalg.

Gudstjenestereformen har mange gode intensjoner. Men det blir fort for mange intensjoner. Det er viktig at man ser på helhet i gudstjenesten og flyt i liturgien.

1c: Hvilke av de momentene som er nevnt ovenfor mener dere vi særlig bør rette vår oppmerksomhet mot i gudstjenestearbeidet fremover?

Valgfriheten må ikke være tvang til å ta et valg. Der det er flere alternativer, kunne det legges opp til en hovednorm, slik at det kreves et valg hvis en ønsker et av de andre alternativene.

Et eksempel er plassering av syndsbekjennelsen. Det ble ikke enighet nasjonalt om den skulle være i starten av gudstjenesten eller som del av forbønnen. Den nasjonale uenigheten ble så sendt videre til lokalmenigheten, og det ble litt tilfeldig hva som ble valgt hvor.

1d: Hvilke behov ser dere for et mer variert gudstjenesteliv med ulike former for gudstjenester?

Hos oss er satsingen på hovedgudstjenesten viktigst. Hovedgudstjenestene er variert gjennom året.

Høringstema 2: Almennelige bestemmelser for hovedgudstjenesten

Høringsspørsmål 2: Mener dere at det er behov for å justere eller presisere noe ved prosedyren for hvordan menighetens lokale grunnordning utarbeides og vedtas (jf. Almennelige bestemmelser)? Hva bør endres?

Det bør bli slik at menighetsrådet kan vedta lokal grunnordning uten at den trenger å bli godkjent av biskopen. Den ordningen vi har nå, med godkjenning av biskop, er unødvendig byråkratisk. Det innebærer også en ventetid fra vedtak i menigheten til gudstjenesten er godkjent, eller en må gjøre endringer etter lang tid.

Prost og biskop bør ha et system for å holde oversikt over lokale grunnordninger, slik at biskopen kan ha tilsyn.

Det burde legges opp til at prostiet samordner grunnordninger i større grad. Dette ville skape mindre forvirring, både for menighet og for vikarer.

Høringstema 3: Justeringer i hoveddel I. Samling, ledd 1 – 8

Høringsspørsmål 3e: Er dere enige i at samlingsbønnen ikke lenger blir obligatorisk, men et valgfritt ledd?

Samlingsbønnen bør fortsatt være obligatorisk, iallfall når syndsbekjennelsen kommer som del av innledningen. Dette for å unngå direkte overgang fra nådehilsen til syndsbekjennelse. Inngangssalme og nådehilsen er ofte feststemt, mens syndsbekjennelsen har et stort alvorspreg. Det trengs noe mellom.

Det er et viktig poeng at man skifter person mellom samlingsbønn, som leses av medliturg, og syndsbekjennelse, som ledes av liturg. Det gjør at overgangen i tematikk og stemning glir mer naturlig.

Dette henger sammen med vurdering av «Dagens bønn». Både samlingsbønn og Dagens bønn gjør starten av gudstjenesten vel ordrik. I så fall bør samlingsbønnen være kort.

Høringsspørsmål 3 f: Har dere endringsforslag eller kommentarer til leddet syndsbekjennelse i høringsforslaget?

Vi har et ønske om å beholde den gamle variant 5. Den tar vare på fellesskapstanken og omsorgen for skaperverket.

Det burde være en nasjonal norm for hvor syndsbekjennelsen bør komme i gudstjenesten. Det er uheldig at dette valget må tas i hver menighet.

Høringsspørsmål 3i: Er dere enige i at ledd 8 Dagens bønn blir obligatorisk i alle hovedgudstjenester, og ikke et valgfritt ledd?

For mange prester og kantorer og en del lekfolk har den gamle kollektbønnen fungert godt i gudstjenesteforberedelse. Men den var for lang og innholdsfylt til at den fungerte godt for menigheten. Den nye «Dagens bønn» fungerer bedre. Likevel mener vi fortsatt at den ikke bør være obligatorisk. Det kan bli en lang innledning, og i mange tilfeller vil den aktuelle menigheten ikke ha stort utbytte av den.

Et alternativ er at den kan være obligatorisk del av høymessen, men ikke av hovedgudstjenesten. Det vil si at den er med i en «lang» liturgi. Men når man for eksempel har gudstjenester med mange barn, kan denne utelates.

Høringsspørsmål 3 j: Gi eventuelt andre kommentarer til høringstema 3?

Høringstema 4: Justeringer i hoveddel II. Ordet, ledd 9 – 17

Høringsspørsmål 4: Har dere endringsforslag eller kommentarer til hoveddel II. Ordet?

Angående **forslaget om** å gjøre «Forbønn» til en del av «Ordet».

Da høringsutgaven av den nye hovedgudstjenesten kom ut i 2008, sto det i høringsdokumentet at forbønnsleddet var «blant de ledd som har størst behov for revisjon» (s 33), at den skulle være mer aktualisert og gjerne ved bruk av medliturg. Dette kan tolkes som en oppvurdering av forbønnsleddet. Det er veldig vekslende hvordan dette har lyktes. Men å gjøre forbønnen til et underledd under «Ordet» blir en nedgradering av forbønnen.

Dette er ikke noe bare prestene vil merke. Det vil også si noe for menighetens visuelle bilde av gudstjenesten. I våre gudstjenestehefter har hver hoveddel en overskrift og et symbol. Hvis «Forbønn» utgår som hoveddel, forsvinner de løftede hender som visuelt uttrykk for en del av gudstjenesten. Dette vil altså være et tap for menigheten.

Høringstema 5: Justeringer i hoveddel III. Nattverd, ledd 18 –21

Høringsspørsmål 5a: Kommenter gjerne nattverdpraksisen i menighetene i dag med tanke på særkalk og/eller intinksjon og med tanke på mottakelse av nattverd stående eller knelende på alterringen/altersranken?

Våre menigheter har, som de fleste, praktisert intinksjon når det er vandrende (stående) nattverd. Dette skyldes sannsynligvis at denne utdelingsformen var sterkt etablert før rubrikken om å bruke nattverdbeger kom inn i gudstjenesteboken.

Høringsspørsmål 5b: Gi gjerne kommentarer til valgene av ordene som er foreslått.

Vi støtter endringen fra «kalk» til «beger». Da dette ordet ble endret i Bibelen, var utgangspunktet at «kalk» var et ord som vante kirkegjengere ikke forsto. Det er naturlig at liturgien her følger bibeloversettelsen.

Høringsspørsmål 5c: Er dere enige i at takkofferet inngår i nattverdliturgien, og ikke i forbønnsleddet?

Vi er usikker på hva dette innebærer.

Det må iallfall fortsatt være mulig å gå rundt alteret og ta opp offer. Det må fortsatt være mulig å ha kor- eller musikalsk innslag under takkofferet.

I og med at vi tenker at «Forbønn» fortsatt bør være en hoveddel, kan takkoffer komme under denne hoveddelen.

Høringsspørsmål 5e: Har dere kommentarer eller endringsforslag til ledd 19 og 20 i høringforslaget?

Høringstema 6: Justeringer i de enkelte nattverdbønnene

Høringsspørsmål 6: Gi gjerne kommentarer eller endringsforslag til nattverdbønnene?

Høringstema 7: Justeringer i hoveddel IV. Sendelse, ledd 22-25

Høringsspørsmål 7: Har dere kommentarer eller endringsforslag til hoveddel IV. Sendelse?